Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1693

Vragen van de leden **Smaling** (SP) en **Leegte** (VVD) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de strijd tegen ivoorhandel* (ingezonden 3 maart 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijksma** (Economische Zaken) mede ondertekend door de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 26 maart 2015).

Vraag 1
Kent u de berichten «China verbiedt ivoorhandel tijdelijk»[1], «Ook Chinezen zelf moeten steeds minder van ivoor hebben»[2] en «China doet ivoor in de ban, tijdelijk»?[3] Zo ja, wat is uw reactie op hetgeen in deze artikelen naar voren wordt gebracht?

Antwoord 1
Ja. Het feit dat China steeds actiever wordt in de strijd tegen illegale handel van ivoor is bemoedigend. Ook bemoedigend is dat de kennis onder de Chinese bevolking over de kwalijke effecten van handel in ivoor toeneemt en dat Chinezen zelf, mede daardoor, in toenemende mate bereid zijn luxe goederen zoals ivoor op te geven. Afname van de vraag naar ivoor is uiteindelijk het beste middel om de handel te bestrijden

Vraag 2
Bent u het eens met de NGO's Traffic en Environmental Investigation Agency dat hier sprake is van window dressingomdat de Britse kroonprins op bezoek komt in China? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
Ik zie de maatregel, een tijdelijk verbod op de handel in ivoor, als een erkenning van China dat ook destinatielanden een grote verantwoordelijkheid hebben om wildlife crime tegen te gaan. Eerder wees China vooral naar handhaving in Afrika als oplossing. Ik vind dit een belangrijk signaal.

[1] www.nos.nl/artikel/2021653-china-verbiedt-ivoorhandel-tijdelijk.html
[2] www.trouw.nl/tr/nl/5948/Dierenwelzijn/article/detail/3874941/2015/02/27/Ook-Chinezen-zelf-moeten-steeds-minder-van-ivoor-hebben.dhtml
[3] www.trouw.nl/tr/nl/5948/Dierenwelzijn/article/detail/3874941/2015/02/27/Ook-Chinezen-zelf-moeten-steeds-minder-van-ivoor-hebben.dhtml

ah-tk-20142015-1693
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

Tegelijkertijd hoop ik, gezien de reikwijdte van het besluit, alleen bewerkt ivoor, en de tijdsduur van voorlopig 1 jaar, dat dit een eerste stap is. Positief is wel dat de genomen maatregel in het verlengde ligt van eerdere maatregelen zoals de vernietiging van illegaal gewonnen ivoor en het actief waarschuwen van Chinese toeristen in Afrika.

Vraag 3
Hoe hebben zich de laatste jaren de volgende zaken ontwikkeld: a. verlies aan biodiversiteit in Afrika door stroperij; b. verlies aan toeristische inkomsten in Afrika als gevolg van stroperij; c. bijdrage aan financiering van internationaal terrorisme als gevolg van stroperij?

Antwoord 3
In 2013 zijn volgens een rapport van CITES 20.000 olifanten gedood door stroperij. Dit is een afname ten opzichte van 2012 maar dit aantal is nog steeds schrikbarend hoog. Het monitoringsysteem van het CITES Secretariaat (MIKE) geeft 4 hoofdoorzaken voor een toename van stroperij: verlies van habitat (conflict tussen olifant en mens voor leefgebied), niveau van corruptie in een land, levensstandaard in een land en het voorkomen van gewapende conflicten.
Het voortbestaan van populaties Afrikaanseolifantenblijft bedreigd door de grote aantallen olifanten die gedood worden door stroperij voor hun ivoor.
Ten aanzien van de gevolgen voor toerisme is het beeld niet eenduidig. Voor savannegebieden met lodges en dergelijke is een toename van de stroperij een aantasting van het imago als toeristische bestemming en kan het toeristen afschrikken.
TRAFFIC stelt dat er «sterke aanwijzingen» zijn dat in een aantal gevallen de revenuen verkregen uit stroperij ten goede zijn gekomen aan rebellengroeperingen. Als dit waar blijkt te zijn, is dat een zorgwekkende ontwikkeling. Vooralsnog lijkt die bijdrage echter nog beperkt. Het zijn vooral criminele netwerken die het geld van illegale handel opstrijken.

Vraag 4
Welke acties, in volgorde van noodzaak en te verwachten effectiviteit, zijn nodig om illegale stroperij effectief te bestrijden? Waar ziet de regering haar meest effectieve bijdrage?

Antwoord 4
In december 2013 heeft de internationale gemeenschap 14 «urgent measures» opgesteld waar met prioriteit op ingezet moet worden. In februari 2014 zijn deze maatregelen opgenomen in de politieke verklaring van Londen. Nederland heeft zowel de «urgent measures» als de Londen-verklaring ondertekend. De kern van zowel de maatregelen als de verklaring is de noodzaak die eruit spreekt om in de gehele keten actief te zijn bij de bestrijding van stroperij en illegale handel. Het gaat dan om de stroperij in gebieden in Afrika, het vervoer van Afrika naar Azië en vraagreductie in Azië. De projecten die het Ministerie van Economische Zaken in het kader van wildlife crime heeft opgezet (TK 28 286-724) zijn gebaseerd op de «urgent measures» en beogen in de gehele keten een duidelijke stap te zetten in het tegengaan van de illegale handel.

Vraag 5
Hoe denkt de regering de mede dankzij het amendement Smaling-Leegte[4] vrijgemaakte middelen in te zetten om stroperij en illegale handel verder in te dammen?

Antwoord 5
De uitwerking van voornoemd amendement vindt plaats in nauw overleg tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken.
De middelen vanuit de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking ten behoeve van de bestrijding van wildlife crime zullen worden ingezet in aanvulling op programma's gericht op natuurbeheer en

[4] Kamerstuk 34 000 XVII, nr. 15

regulering van de handel in bedreigde diersoorten, alsmede die in het kader van vrede en veiligheid en duurzame ontwikkeling.
Het accent zal daarbij liggen op het vergroten van de weerbaarheid van gemeenschappen waar stroperij plaatsvindt, versterking van de rechtshandhaving en reductie van de vraag naar levende exemplaren van bedreigde diersoorten en producten als ivoor, hoorn van neushoorn en delen van leeuwen en andere roofdieren. Hierbij zullen lokale partijen en internationaal opererende maatschappelijke organisaties worden betrokken.

Vraag 6
Hoe kan China aangemoedigd worden zich langdurig te committeren aan het door het land zelf ondertekende CITES-verdrag dat internationale handel in ivoor verbiedt?

Antwoord 6
China voldoet aan haar verplichtingen in het kader van het CITES-verdrag. Tijdens de Conferentie van Partijen in Bangkok in 2013 is China opgedragen een «national ivory action plan» op te stellen. Tijdens de vergaderingen van het CITES Standing Committee (jan 2016) wordt dit plan na evaluatie door het CITES Secretariaat door de internationale gemeenschap beoordeeld. Als zou blijken dat China tekort schiet, kunnen door CITES maatregelen genomen worden.
In het «national ivory action plan» komen handhaving en de verwevenheid van de nationale markt voor ivoor met de illegale internationale handel nadrukkelijk aan de orde.
Nederland blijft de ontwikkelingen in China, ook in Europees kader, actief volgen.

Vraag 7
Hoe ziet u de binnenlandse druk tegen ivoorhandel in China? Hoe representatief is het onderzoek van het International Fund for Animal Welfare en kan dit onderzoek worden gebruikt richting de Chinese autoriteiten?

Antwoord 7
Ik juich het toe dat ook binnen China het besef toeneemt dat de illegale handel in ivoor moet stoppen.
Een groot aantal ngo's rapporteert over de situatie in China. Deze rapporten zijn voor de internationale gemeenschap van groot belang om te toetsen of China zich aan zijn internationale afspraken houdt en welke acties door zowel landen als ngo's genomen kunnen worden om de illegale handel in ivoor tegen te gaan. De rapporten bevestigen de eerdergenoemde trend en tonen het belang aan van goede informatievoorziening om de illegale handel in ivoor tegen te gaan.